

సుప్రీం కోర్టు నివేదికలు

సాధు రామ్

వర్రెస్

ఎవాక్యూ ప్రొపర్టీ యొక్క కస్టోడియన్-జనరల్.

1955

అక్టోబరు

28

[ఎస్.ఆర్. దాస్, యాక్టింగ్ C.J., వివియన్ బోస్, జగన్నాథ దాస్, జాఫర్ ఇమామ్ మరియు చంద్రశేఖర అయ్యర్, న్యాయమూర్తులు.]

ప్రాథమిక హక్కులు , ఉల్లంఘించడం – తరలింపు ఆస్తి బదిలీ – సంరక్షకుని ద్వారా నిర్ధారణ అవసరం – రెట్రోస్పెక్టివ్ ఎఫెక్ట్, ఆస్తిని కోల్పోయే మొత్తంలో ఉంటే – సహేతుకమైన పరిమితి ఉంటే – అసంబద్ధమైన విషయాల ఆధారంగా పాక్షిక న్యాయపరమైన ఉత్తర్వు ద్వారా నిర్ధారణను తిరస్కరించడం – ఆర్టికల్ 32 కింద దరఖాస్తు , నిర్వహించగలిగితే – భారత రాజ్యాంగం , ఆర్టికల్స్ 19, 31, 32 – తూర్పు పంజాబ్ ఎవాక్యూస్ (ఆస్తి నిర్వహణ) చట్టం, 1947 (తూర్పు పంజాబ్ చట్టం XIV/1947) తూర్పు పంజాబ్ ఎవాక్యూస్ (ఆస్తి నిర్వహణ) (సవరణ) చట్టం ద్వారా సవరించబడింది, 1948 (తూర్పు పంజాబ్ చట్టం XXVI/1948), సెక్షన్ 5-A.

దరఖాస్తుదారు ఒక ముస్లిం వలసదారు నుండి నిర్దిష్ట వ్యవసాయ భూములను కొనుగోలు చేశాడు. 1947 డిసెంబరు 12వ తేదీన ఈస్ట్ పంజాబ్ ఎవాక్యూస్ (ఆస్తి నిర్వహణ) చట్టం అమలులోకి రాకముందే , సేల్-డీడ్ అమలు చేయబడింది , నమోదు చేయబడింది మరియు సెప్టెంబరు, 1947లో దరఖాస్తుదారునికి స్వాధీనం చేయబడింది. తదుపరి సవరణల ద్వారా ఒక కొత్త సెక్షన్, సెక్షన్ 5- A, ఆగస్ట్ 15 , 1947 నుండి పునరాలోచన ప్రభావంతో చట్టంలోకి చొప్పించబడింది, సంరక్షకుడు ధృవీకరించని పక్షంలో ఎవాక్యూ ప్రొపర్టీకి సంబంధించి లావాదేవీ అసమర్థంగా ఉంటుంది. ధృవీకరణ కోసం దరఖాస్తుదారు దరఖాస్తు చేసుకున్నాడు. అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్ అటువంటి ధృవీకరణను సిఫార్సు చేశాడు , అయితే అదనపు సంరక్షకుడు , సంరక్షకుడు జారీ చేసిన సర్క్యులర్ ప్రకారం వ్యవహరిస్తారు – సాధారణ వ్యవసాయ భూములకు సంబంధించి నాన్ కన్ఫర్మేషన్ పాలసీని ప్రకటిస్తూ , దరఖాస్తుదారు కొనుగోలు చేసిన విషయాన్ని నిర్ధారించడానికి నిరాకరించారు మరియు ఈ ఆర్డర్ను అసిస్టెంట్ ధృవీకరించారు. రివిజన్లో సంరక్షకుడు-జనరల్. చట్టంలోని సెక్షన్ 5- A యొక్క రెట్రోస్పెక్టివ్ ఆపరేషన్ ఫలితంగా పరిహారం లేకుండా ఆస్తిని

హరించడం మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 31 ద్వారా దెబ్బతిందని దరఖాస్తుదారు తరపున వాదించబడింది.

ఈస్ట్ పంజాబ్ ఎవాక్యూషన్ (ఆస్తి నిర్వహణ) చట్టంలోని సెక్షన్ 5- A, అయితే ఆపరేషన్లో పునరాలోచనలో గత లావాదేవీలకు సంబంధించి ఆస్తిని కోల్పోవడమే కాదు మరియు చెల్లుబాటు అవుతుంది. భవిష్యత్ లావాదేవీలకు సంబంధించి నిర్ధారణ యొక్క అవసరం స్పష్టంగా ఒక పరిమితి మరియు లేమి కాదు. నిర్వాసితుల ఆస్తి చట్టం యొక్క ప్రయోజనం మరియు విధానానికి సంబంధించి ఇటువంటి పరిమితి సహేతుకమైనది. ఈ విధంగా ఉన్నట్లు నిర్ధారణ యొక్క అవసరం సారాంశం మాత్రమే పరిమితి మరియు లేమి కాదు , ఆ పరిమితి యొక్క ఆపరేషన్లో పునరాలోచన దానిని లేమిగా చేయదు.

దరఖాస్తుదారు యొక్క నష్టం ఏదైనా రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన చట్టం ద్వారా కాకుండా , సంరక్షకుని యొక్క పాక్షిక-న్యాయపరమైన ఉత్తర్వు ద్వారా నిర్ధారణను తిరస్కరించింది మరియు తత్ఫలితంగా, ఏదైనా ప్రాథమిక హక్కు ఉల్లంఘించబడిందనే అతని వాదనను తప్పనిసరిగా తిరస్కరించాలి.

అసంబద్ధమైన అంశాల ఆధారంగా ఆర్డర్ చట్టవిరుద్ధమైనదనే వాదన సరైనదే అయినప్పటికీ, అది స్వయంగా ఏ ప్రాథమిక హక్కును ఉల్లంఘించే ప్రశ్నను లేవనెత్తదు మరియు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 ప్రకారం దరఖాస్తుకు ఎటువంటి కారణం కాదు.

అసలు అధికార పరిధి: పిటిషన్ నం. 306/1954.

ప్రాథమిక హక్కుల అమలు కోసం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద.

కుందన్ లాల్ మెహతా మరియు బి.ఆర్.ఎల్. అయ్యంగార్ పిటిషనర్ కోసం.

సి.కె. డాబ్బరీ, సొలిసిటర్ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా (పోరన్ A. మెహతా మరియు R.H. ధేబర్, అతనితో) ప్రతివాది కోసం.

1955. అక్టోబరు 28. న్యాయస్థానం తీర్పు వెలువరించింది

జగన్నాథదాస్, న్యాయమూర్తి. - ఇది రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 32 కింద కింది పరిస్థితులలో ఉత్పన్నమయ్యే అప్లికేషన్. పిటిషనర్ , సాధు రామ్ , ఖాస్రా నం. 2135 నుండి 2139 ,

2158, 2159, 2171, 2204 మరియు 2206 , వరకు ఉన్న వ్యవసాయ భూమిని ఒక ఇమ్మామ్ - ఉద్-దిన్నుడి, ముస్లిం తరలింపు , 43 బిఘాస్ 14 బిస్వాస్ పంజాబ్ లోని కర్నాల్ జిల్లా , కైతాల్ గ్రామంలో షామ్లత్ హక్కులతోకొనుగోలు చేశారు. సేల్ డీడ్ 6 సెప్టెంబర్ 1947న అమలు చేయబడింది మరియు ఇమ్మామ్-ఉద్-దిన్ పాకిస్తాన్ కు వెళ్లే ముందు 9 సెప్టెంబర్ 1947న నమోదు చేయబడింది. అందువల్ల పరిగణన రూ.3,000 మరియు దానిలో రూ.2,700 సబ్-రిజిస్ట్రార్ ముందు పిటిషనర్ విక్రేతకు చెల్లించినట్లు తెలుస్తోంది. సేల్-డీడ్ అమలుపై స్వాధీనం కూడా బదిలీ చేయబడింది. 1948 జనవరి 23న రెవెన్యూ అధికారులు మ్యుటేషన్ చేశారు. తూర్పు పంజాబ్ ఎవాక్యూస్ (ఆస్తి నిర్వహణ) చట్టం , 1947 (తూర్పు పంజాబ్ చట్టం XIV 1947) డిసెంబర్ 12 , 1947 నుండి అమలులోకి వచ్చింది. 1948 జనవరి 16న అమల్లోకి వచ్చిన తూర్పు పంజాబ్ ఎవాక్యూస్ (ఆస్తి నిర్వహణ) (సవరణ) ఆర్డినెన్స్ , 1948 (తూర్పు పంజాబ్ ఆర్డినెన్స్ No.II1948) ద్వారా ఇది సవరించబడింది. ఇది ఏప్రిల్ 11 , 1948 నుండి అమల్లోకి వచ్చిన తూర్పు పంజాబ్ ఎవాక్యూయీస్ (ఆస్తి నిర్వహణ) (సవరణ) చట్టం , 1948 (తూర్పు పంజాబ్ చట్టం XXVI 1948)కి చోటు కల్పించింది. ఈ సవరణల ద్వారా 1947 తూర్పు పంజాబ్ చట్టం XIVలో సెక్షన్ 5-A అనే కొత్త విభాగం చేర్చబడింది. ఈ సవరణలు సేల్-డీడ్ యొక్క అమలు మరియు నమోదు మరియు దాని స్వాధీనం బదిలీ తేదీ తర్వాత జరిగినట్లు చూడవచ్చు. సెక్షన్ 5- A, మా ప్రస్తుత ప్రయోజనానికి సంబంధించినంతవరకు, ఈ క్రింది నిబంధనలలో ఉంది:

“5-A (1) తరలింపుదారుడు లేదా అతను ఎవాక్యూయే అవుతాడని ఊహించి ఏ వ్యక్తి చేసిన ఏదైనా ఆస్తిలో లేదా దానిపై ఏదైనా వడ్డీ లేదా హక్కును అమ్మడం, తనఖా, ప్రతిజ్ఞ, లీజు, మార్పిడి లేదా ఇతర బదిలీ చేయకూడదు , లేదా ఆగస్ట్ , 1947 పదిహేనవ రోజున లేదా ఆ తర్వాత తప్పించుకున్న వ్యక్తి లేదా అటువంటి వ్యక్తి యొక్క ఏజెంట్ , కేటాయింపడం లేదా న్యాయవాది ద్వారా , అటువంటి బదిలీకి పార్టీలకు ఏవైనా హక్కులు లేదా పరిష్కారాలను అందించడానికి ప్రభావవంతంగా ఉంటుంది లేదా వారి కింద క్లెయిమ్ చేస్తున్న ఏ వ్యక్తిపై అయినా సంరక్షకుడు ధృవీకరించకపోతే.

(2) అటువంటి బదిలీని నిర్ధారించడం కోసం దరఖాస్తును క్లెయిమ్ చేసే ఏ వ్యక్తి అయినా లేదా అతనిచే చట్టబద్ధంగా అధికారం పొందిన వ్యక్తి అయినా చేయవచ్చు”.

ఈ విభాగం పునరాలోచనలో ఉంది. అందువల్ల పిటిషనర్ 23 మార్చి , 1948న ధృవీకరణ కోసం దరఖాస్తు చేసుకున్నారు. అసిస్టెంట్ కన్స్టేబిల్ , కర్నాల్, లావాదేవీ యొక్క వాస్తవికత గురించి సంతృప్తి చెందిన తర్వాత , ధృవీకరణను సిఫార్సు చేశారు. కానీ అదనపు సంరక్షకుడు , జుల్లుందూర్,

ఫిబ్రవరి 11 , 1953 నాటి తన ఉత్తర్వు ద్వారా , 9 మార్చి 1950 నాటి కస్టోడియన్-జనరల్ సర్క్యులర్ పై ధృవీకరణ కోసం దరఖాస్తును తిరస్కరించారు , దీని కింద వ్యవసాయ ఆస్తికి సంబంధించిన లావాదేవీలను ధృవీకరించని విధానం పేర్కొనబడింది. రివిజన్ కోసం అతనికి చేసిన దరఖాస్తుపై అసిస్టెంట్ కస్టోడియన్-జనరల్ దీనిని ధృవీకరించారు.

పిటిషనర్ తరపు న్యాయవాది విచారణలో జరిగిన లావాదేవీ వాస్తవమైనదనే వాస్తవంపై ఆధారపడింది, తూర్పు పంజాబ్ చట్టం XIV 1947 అమలులోకి రాకముందే నమోదు చేయబడింది మరియు సెక్షన్ 5 -A చొప్పించడం ద్వారా దాని సవరణకు ముందు అమలులోకి వచ్చింది. అటువంటి పరిస్థితులలో సెక్షన్ 5- A యొక్క రెట్రోస్పెక్టివ్ ఆపరేషన్ ఎటువంటి పరిహారం లేకుండా అతని ఆస్తిని లాక్వోవడమేనని మరియు అందువల్ల రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 31 ద్వారా దెబ్బతింటుందని అతను వాదించాడు. ఈ విషయాన్ని చాలా ముందుగానే పరిష్కరించవలసి వచ్చినట్లయితే, ఈ రోజున, ఇటీవలి రాజ్యాంగ (నాల్గవ సవరణ) చట్టం , 1955 దృష్ట్యా, ఈ తేదీన మన ముందు ఉన్న పిటిషనర్ అటువంటి వివాదాన్ని లేవనెత్తగలరా అనేది సందేహాస్పదంగా ఉంది. ఇది 27 ఏప్రిల్, 1955 నుండి అమల్లోకి వచ్చింది. అయితే, ఈ కారణంతో మన నిర్ణయాన్ని ఆధారం చేసుకోవడం అనవసరం.

సెక్షన్ 5- A యజమానిని అతని ఆస్తిని హరించే శాసనపరమైన నిబంధనగా చదవలేమని మాకు స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. సవరణ తేదీకి సంబంధించిన లావాదేవీలకు సంబంధించి ఇప్పటివరకు ఎటువంటి సందేహం లేదు , ఇది ఆస్తిని దాని యజమాని బదిలీ చేయడంపై పరిమితి తప్ప మరొకటి కాదు. అటువంటి పరిస్థితిలో ఎవరైనా బదిలీ చేసినవారు ధృవీకరణ అవసరానికి లోబడి ఆస్తిని తీసుకుంటారు. ఈ కేసు రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 19 కిందకు వస్తుంది మరియు ఆర్టికల్ 31 కింద కాదు. ఎవాక్యూ ప్రాపర్టీకి సంబంధించిన చట్టంలోని ఉద్దేశ్యం మరియు విధానానికి సంబంధించి మరియు 15 ఆగస్టు , 1947 నుండి మరియు ఆ తర్వాత తలెత్తిన అసాధారణ పరిస్థితులకు సంబంధించి ఎటువంటి సందేహం లేదు. నిర్వాసితుల ఆస్తిని ప్రభావితం చేసే లావాదేవీల సూచనతో ధృవీకరణ అవసరాన్ని సహేతుకమైన పరిమితిగా పరిగణించలేము. ఈ ఆవశ్యకత సారాంశంలో లేమి కాదు కానీ భవిష్యత్ లావాదేవీలకు సంబంధించి పరిమితి అయితే , దీనికి పునరాలోచన ప్రభావం ఇవ్వబడినందున దానిని లేమిగా పరిగణించడానికి ఎటువంటి కారణం లేదు, అటువంటి పునరాలోచన సముచిత శాసనసభ యొక్క సామర్థ్యానికి లోబడి ఉంటుంది. ఆగస్ట్ 15, 1947 నుండి ప్రారంభమైన రెట్రోస్పెక్టివిటీ కూడా సహేతుకమైనది మాత్రమే కాదు , ఎవాక్యూ

ప్రాపర్టీ చట్టాలను సంధించిన పరిస్థితులలో కూడా అవసరం. ఈ సందర్భంలో, పిటిషన్ తన బేరాన్ని కోల్పోతాడు మరియు ఏదైనా రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన చట్టం వల్ల కాకుండా, లావాదేవీని నిర్ధారించడానికి కస్టోడియన్ యొక్క పాక్షిక-న్యాయపరమైన ఉత్తర్వు నిరాకరించడం వల్ల పర్యవసానంగా నష్టపోతాడు. పిటిషన్ యొక్క ఏదైనా ప్రాథమిక హక్కు ఉల్లంఘించబడిందన్న పిటిషన్ తరపు న్యాయవాది యొక్క వాదనను తప్పనిసరిగా తిరస్కరించాలి.

కస్టోడియన్-జనరల్ యొక్క కొన్ని సర్క్యులర్ పై ఆధారపడిన సంరక్షకుని చర్య చట్టవిరుద్ధమని మరియు ఇది సెక్షన్ 5-A ప్రకారం సంబంధిత అంశం కాదని తరువాత న్యాయవాది కోరారు. ఈ వాదన సరైనదే అయినప్పటికీ, ఇది ప్రాథమిక హక్కుల ఉల్లంఘన గురించి ఎటువంటి ప్రశ్నను లేవనెత్తదు అని చెబితే సరిపోతుంది. ఇది ఏకైక గ్రౌండ్ అయితే, ఈ అప్లికేషన్ తప్పుగా భావించబడింది.

ఈ పిటిషన్ తదనుగుణంగా విఫలమైంది మరియు ఖర్చులు లేకుండా కొట్టివేయబడుతుంది.
